

Memòria de l'experiència

Creació d'una escola

Escola Norai de Montgat
gener 2024

Contingut

01	Situació de partida del centre: La creació d'una escola
03	Objectius de la iniciativa educativa: La metàfora del norai
05	Processos endegats i recursos del centre
05	<ul style="list-style-type: none">● La metodologia
07	<ul style="list-style-type: none">● L'estructura
10	Resultats obtinguts fins al moment

Situació de partida del centre: la creació d'una escola

L'escola Norai neix a Montgat el curs 2017-2018 per cobrir la necessitat de places escolars públiques al municipi.

L'equip de mestres del primer curs de funcionament proposa un projecte educatiu que dona respostes al candent debat social que hi ha al voltant del fet educatiu i la innovació a les escoles i a la creixent demanda social de canvi de paradigma educatiu. L'equip pretén encarar amb responsabilitat i professionalitat la tasca de tirar endavant un projecte educatiu contextualitzat en aquest entorn i ofereix a la comunitat compartir aquest repte: la il·lusió de crear una escola a partir de la reflexió educativa, la cooperació professional i el compromís.

L'escola Norai creix al voltant d'un projecte educatiu basat en tres eixos: la mirada, el camí i l'entorn i que fan referència a la convivència, a la metodologia i als recursos materials i espais.

La mirada

Volem ser una escola on les persones se senten comunitat al voltant d'un projecte comú:

- . una escola que vetlla pel respecte i cura de les persones que en formen part, les fa sentir reconegudes, acceptades i estimades
- . el reconeixement de la diversitat i l'acceptació de la singularitat són les claus d'una escola inclusiva i acollidora
- . la confiança de la família i la complicitat en les relacions són fonamentals en l'educació dels nens i nenes
- . l'escola la fan les persones cooperant, ajudant, construint la convivència
- . la superació del repte, l'assoliment de fites personals, l'autoconeixement i l'equilibri emocional construeixen l'autoestima
- . l'acceptació del conflicte com a part de la vida en societat desenvolupa la competència social de l'individu, basada en el diàleg respectuós i enriquidor
- . el projecte d'una escola creix amb un equip de mestres que assumeix amb il·lusió, compromís i professionalitat la responsabilitat compartida d'educar

El camí

Volem ser un referent de qualitat educativa i de recerca de la millora en un context de transformació:

. el desenvolupament en els infants de les seves capacitats creatives i de pensament i l'assoliment de les competències bàsiques els permeten afrontar amb èxit el seu futur en un món i en un temps en canvi constant

. l'escola és el marc facilitador de la construcció global de coneixement i la interrelació dels aprenentatges per a l'acció

. el raonament, la reflexió i l'escolta de l'altre desenvolupen el pensament crític i una interpretació personal de la realitat

. la nostra societat necessita d'un model de ciutadania solidari, responsable i participatiu, disposat a assumir compromisos i a gaudir fent-ho

. cal donar eines, cal enfortir estratègies, cal aconseguir l'autoregulació per tal que l'infant arribi a ser autònom

. la persona és una globalitat complexa, la seva educació ha de ser integral i completa

. el procés educatiu necessita de constant revisió i avaluació i de noves respostes als nous reptes i a les situacions de canvi

. la formació constant del professorat proporciona oportunitats de creixement col·lectiu i desenvolupa un projecte compartit

L'entorn

Volem oferir un entorn respectuós amb les persones i transmissor de cultura:

. l'escola és un espai que acull l'infant i li ofereix un medi adequat a les seves necessitats d'observació i experimentació

. un entorn amb qualitat estètica genera experiències de percepció gratificants i educa la sensibilitat

. l'escola es troba arrelada a un territori i la seva comunitat s'hi vincula

. la natura ofereix la millor proposta educativa i l'espai exterior esdevé el context d'experiències i processos

L'escola està ubicada en mòduls provisionals que es van complementant amb més instal·lacions a mesura que el nombre d'alumnes creix. Només amb uns mesos de funcionament, es converteix en l'escola amb el nivell de demanda (sol·licituds/oferta de places) més alt al municipi. Es tracta doncs d'una escola en creixement, intens i constant, durant nou cursos.

Aquesta provisionalitat en l'edificació, i la manca d'espai que això suposa, és, en aquests moments, el problema més gran que té l'escola i fa difícil dissenyar estratègies d'aprenentatge associades a espais concrets, malgrat ser l'espai i l'entorn un dels nostres eixos.

Això obliga tant a establir quines són les bases de projecte al voltant del qual es desenvoluparà l'activitat com a vetllar perquè aquest creixement sigui coherent i respectuós amb el plantejament educatiu inicial i sostenible en el temps.

Objectius de la iniciativa educativa: la metàfora del norai

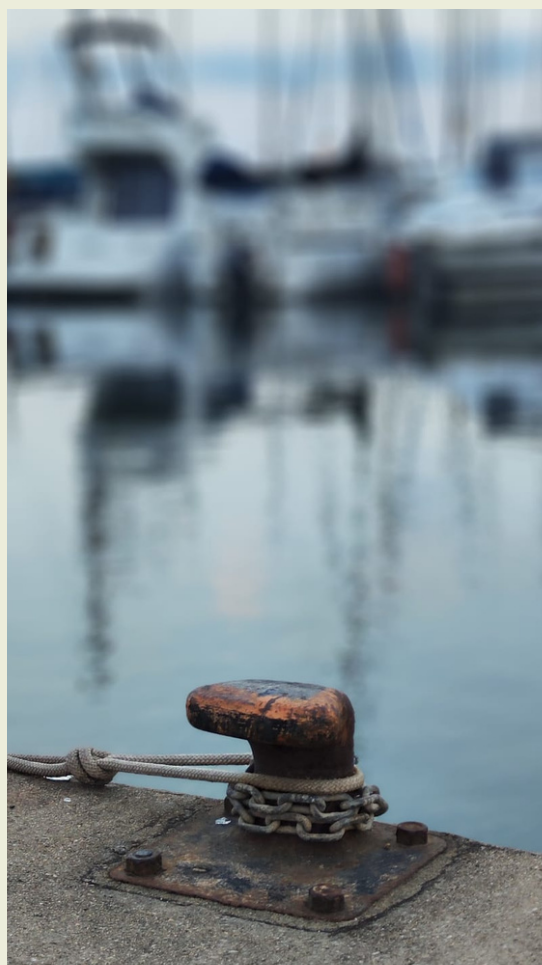
El nom de l'escola

El terme mariner norai s'utilitza per referir-se a un pilar de ferro, a la riba del moll, on s'afirmen les amarres de les embarcacions.

El norai és una peça sòlida, ferma i fortament arrelada a la terra, on els vaixells lliguen les cordes quan són a port. Mentre els vaixells estan amarrats es netegen, es pinten, s'arrangen, s'abasten de provisions i es preparen per a la travessia. Embarcacions de tota mena fermen al norai les seves cordes, que, col·locades amb saviesa i enginy, conviuen unes al costat de les altres.

Però els vaixells no han estat pensats per quedar-se a port, els vaixells han de navegar, viatjar i recórrer món. El port i el norai han d'oferir al mariner aquell indret, segur i valuós, que és refugi i empara de la nau.

El norai sap, des del principi, que el vaixell salparà algun dia, que un bon matí llevarà la corda i deixarà el moll enrere. Aquesta haurà estat la seva funció: oferir-li confiança per fornir-se d'allò que haurà de menester.

La fonamentació

Caldrà forjar aquest norai i fonamentar-lo bé al terreny que ha d'ocupar. Per això caldrà establir els objectius del projecte

1

Establir un entorn de respecte, acolliment i convivència que faciliti l'aprenentatge dels infants.

2

Buscar la complicitat i implicació de les famílies i els docents per aconseguir la seguretat i coherència educativa que els infants necessiten.

3

Facilitar l'equilibri emocional i el coneixement dels infants per a construir la seva personalitat, des d'un autoconcepte positiu.

4

Desenvolupar en els infants les competències socials necessàries per basar les seves relacions en el diàleg, la cooperació, la participació responsable, l'acceptació de l'altre i la solidaritat.

5

Oferir un entorn ric en experiències estètiques, comunicatives, d'experimentació i de recerca que responguin a les necessitats d'aprenentatge dels infants.

6

Desenvolupar en els infants capacitats creatives de pensament.

7

Dotar els infants d'estratègies d'acció, d'aprenentatge i d'autoregulació que generin la construcció de coneixement col·lectiu i autònom.

8

Impulsar l'assoliment de les competències bàsiques que els permetin afrontar amb èxit el seu futur.

9

Fomentar en els infants el pensament crític i la interpretació personal de la realitat.

10

Fomentar la vinculació dels infants al territori i a les seves manifestacions socials i culturals.

Processos endegats i recursos del centre

La metodologia: personalització de l'aprenentatge i construcció col·lectiva de coneixement

L'autoregulació per part de l'infant el fa únic protagonista del procés d'aprenentatge

- . El paper del mestre és el d'acompanyant: proposa el material i l'objectiu d'aprenentatge, proposa indicadors d'avaluació i fa propostes de millora.
- . Es faciliten instruments d'avaluació formativa en diferents formats: bases d'orientació, graelles d'autoavaluació, rúbriques...
- . Cada infant, des dels tres anys, elabora la seva carpeta d'aprenentatge, un recull d'activitats en paper que selecciona i ordena de forma personal.
- . A partir de cinc anys s'inicia l'autoavaluació a partir de l'assoliment d'objectius seleccionats. Al segon trimestre l'informe a les famílies es basa en aquesta autoavaluació.
- . L'avaluació busca l'excel·lència no només en l'assoliment del coneixement, sinó amb la interiorització de valors com el compromís, la solidaritat i la millora del món actual, presents a les rúbriques i als objectius a assolir.

Les propostes d'aprenentatge tenen per objectiu dotar els infants d'habilitats, estratègies i pràctiques funcionals que els permetin accedir a l'aprenentatge de forma individualitzada

- . Es tracta de material manipulatiu en format joc o repte, que provoca una activitat d'aprenentatge.
- . Ens basem en el disseny universal d'aprenentatge i s'ofereixen materials escrits, visuals, de diferent mida, de diferent grau de dificultat que suggereixen diferents aproximacions.
- . Tot i que persegueixen un objectiu a assolir, poden abordar-se de diferents maneres, amb diferents ritmes i amb diferents graus d'assoliment.
- . L'alumnat pot triar l'activitat que realitza. A partir dels cinc anys només tria l'ordre, el temps que li dedica i el nivell de dificultat.
- . Quan és possible, la proposta compta amb material autoavaluat per aconseguir més autonomia d'aprenentatge i responsabilitat.
- . Es donen situacions d'ajuda i col·laboració entre companys, tot i que el treball en equip no és un objectiu.
- . El docent se centra en l'acompanyament individual, intenta aconseguir l'autoregulació per part de l'infant: iniciar i acabar, intentar millorar, buscar estratègies, autoavaluar-se...
- . Les propostes es planifiquen col·lectivament, els indicadors d'avaluació, el material i la revisió es fa en reunions de tot l'equip educatiu.

Les capses d'aprenentatge són propostes contextualitzades que ofereixen un enfocament globalitzador i col·laboratiu de l'aprenentatge

- . Sorgeixen, en el nostre centre, per la necessitat de crear situacions d'aprenentatge on es contextualitzin les propostes i el coneixement sigui globalitzat i col·laboratiu.
- . Es treballa en grup i es comparteixen els objectius d'aprenentatge clars i concrets. La finalitat és poder contestar la pregunta que dona nom a la capsa amb un producte final.
- . Són seqüències didàctiques que recullen activitats competencials de comprensió, d'expressió, de resolució de problemes, de coneixement del medi social i cultural i de TAC (tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement).
- . Conviden a fer, actuar, experimentar, construir, crear... i hi ha un equilibri entre treball individual i treball col·lectiu.
- . Promouen actuacions a fi d'assolir algun dels ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible).
- . Contenen diversos instruments d'avaluació: bases rúbriques, formularis d'autoavaluació i coavaluació.

El treball en xarxa és una situació d'aprenentatge que pretén dotar d'habilitats, estratègies i pràctiques funcionals que facilitin la construcció col·lectiva de coneixement

- . Es tracta d'una situació d'aprenentatge o l'objectiu és resoldre col·lectivament un repte cognitiu, indagant i elaborant explicacions a partir de diferents habilitats de pensament: planificar, utilitzar eines i tècniques, pensar i modificar idees prèvies, comprovar i analitzar...
- . La conversa és l'essència del treball en xarxa, és on l'infant posa paraules als aprenentatges, escolta els altres, argumenta i justifica.
- . Les activitats que es realitzen s'expliciten i es documenten, això permet crear referents perquè l'infant prengui consciència del procés de l'aprenentatge: estructura d'un experiment, parts d'una observació, comprovació d'hipòtesis, informe per comunicar un resultat...
- . A mesura que el grup segueix l'itinerari d'aprenentatge es va construint un mapa conceptual i una carpeta d'aprenentatge individual.
- . Col·lectivament, es prepara una presentació a les famílies, triant les imatges i els continguts que es volen transmetre. De forma conjunta, s'acorda l'estructura, qui ho explica i quins elements són els més adequats per a la representació dels aprenentatges.

A l'espai de millora individual l'infant busca activitats i estratègies que el permetin assolir els objectius individuals que es marca com a prioritaris

- . Aquest espai (dues hores i mitja setmanals) respon a la necessitat de treballar individualment a l'entorn d'un saber per tal de millorar l'aprenentatge.
- . S'aplica a partir de set anys i l'infant tria en quin aprenentatge considera que té marge de millora i busca estratègies, amb l'acompanyament de la mestra, que l'ajudin a assolir l'objectiu individual que s'ha proposat.

L'estructura: ecosistema que aprèn

L'assoliment dels objectius del centre depèn del consens en uns principis, en la tria de pràctiques compartides i en la concreció d'una estructura de centre que ho afavoreixi. L'Escola Norai intenta crear una estructura organitzativa i sistematitzada que inclogui tots els sectors de la comunitat educativa i tingui com a objectiu la millora en l'aprenentatge.

En aquesta estructura, com en un ecosistema, s'estableixen relacions on cada persona conviu i interactua amb les altres.

L'agrupament d'infants de diferents edats respecta el ritme individual i el moment evolutiu

- . A cada espai hi ha infants de dues edats (primer nivell: 3 i 4 anys, segon nivell: 5 i 6 anys, tercer nivell: 7 i 8 anys, quart nivell: 9 i 10 anys i els grans: 11 anys).
- . Cada infant està dos cursos en un mateix nivell, això li permet portar a terme diferents rols respecte a companyes i companys.
- . Desapareix la pressió del nivell i la sensació de fracàs.
- . Promou l'aprenentatge entre iguals i desenvolupa competències com demanar ajuda i compartir coneixement.
- . Fomenta l'autoregulació en l'aprenentatge i l'autonomia perquè no hi ha una sola manera de fer les coses.
- . Dona seguretat perquè augmenta el temps per assolir un aprenentatge.

Amb les companyes i companys de cordada s'estableixen vincles sòlids i es promou el sentit de pertinença al grup

- . Quan arriba un infant a l'escola s'aparella amb una nena o nen de set anys.
- . L'aparellament és per a tota l'escolaritat, és company o companya de cordada per a sempre.
- . Es presenten a les respectives famílies, comparteixen jocs, s'ajuden a posar sabates, s'ensenyen les exposicions orals dels treballs en xarxa, s'acompanyen a sortides...
- . L'infant gran assumeix una responsabilitat de cura, atenció i ajuda vers algú més petit.
- . L'infant petit sap que té una companya o company a qui demanar ajut.
- . Afavoreix el clima positiu perquè crea lligams entre tots els infants.
- . Ofereix infinites situacions de modelatge.
- . Facilita l'acollida d'infants nous a l'escola i elimina situacions de menyspreu o aïllament.

El dinar amb persones adultes a taula és un moment de benestar i intercanvi positiu

- . Totes les mestres dinem a l'escola, assegudes a la taula amb infants i menjant el mateix que ells i elles.
- . Les mestres comparteixen cada dia el seu temps lliure dinant amb els infants.
- . Promou la conversa espontània.
- . Permet la comunicació distesa amb infants que els costa més parlar davant un grup gran.
- . Connecta directament amb hàbits familiars i provoca l'expressió d'emocions.
- . Modela la conversa a taula i l'intercanvi entre persones de diferents edats.

La formació interna de centre ens ofereix un espai de reflexió i creació pedagògica

- . Un dia a la setmana tot l'equip educatiu fa una formació conjunta fora d'horari lectiu.
- . Una o dues de les mestres tenen el paper de formadores i coordinen l'activitat.
- . En aquesta franja horària s'analitza documentació, s'elabora material, es posa en comú el coneixement i es construeix col·lectivament el projecte pedagògic.
- . Facilita l'aprofundiment, la cooperació i la cultura autoavaluativa.
- . Promou l'intercanvi d'experiències i l'aprenentatge entre iguals, afavorint que s'aprofitin els talents individuals per a la millora col·lectiva.
- . Es revisen els processos i es busca justificació pedagògica per garantir qualitat educativa.

Les mestres compartim la planificació i l'avaluació com a tasca de corresponsabilitat

- . L'equip educatiu no s'organitza jeràrquicament per nivells, sinó per àmbits d'actuació amb l'alumnat.
- . Totes les mestres són responsables de planificar i programar les activitats de tots els espais.
- . La docència compartida és la nostra manera d'entendre la docència.
- . Les mestres practiquem l'avaluació formativa entre nosaltres: establim indicadors, fem observació entre iguals, ens autoavaluem, ens coavaluem...
- . Les mestres posen en comú el que dissenyen o creen i l'equip valora, proposa i millora.
- . Qualsevol mestra que interacciona amb l'infant pot recollir evidències d'aprenentatge i compartir-les.
- . Les tasques es comparteixen en documents i cadascú hi treballa en funció de les seves capacitats, les seves habilitats o la seva disponibilitat.
- . Facilita la corresponsabilitat i l'anàlisi del funcionament en la seva globalitat.
- . La generositat i la implicació professional són els motors de l'organització.

El diàleg en les comissions participatives de famílies i mestres en àmbits educatius consolida el projecte educatiu

- . Mestres i famílies establim unes comissions per organitzar i fer el seguiment de diferents temes: l'espai de migdia, les acollides i activitats complementàries, l'exterior de l'escola, converses i xerrades amb experts, el fons bibliogràfic de l'escola.
- . Els temes es treballen des del punt de vista dels dos sectors i recollint totes les sensibilitats.
- . Les propostes de les comissions es porten a consell escolar, però ja recullen la feina prèvia de reflexió.
- . La participació de les famílies i la seva coneixença del projecte té un efecte positiu en l'aprenentatge dels infants.
- . Mestres i famílies aprenen a situar-se en el lloc de l'altre i prenen consciència que l'objectiu és el mateix.

Els nostres espais són fruit d'una reflexió estètica al servei de l'aprenentatge

- . El disseny dels espais de l'escola són fruit d'un procés de codisseny, participació de diferents membres de la comunitat.
- . La metodologia i la pedagogia orienten les decisions sobre els espais.
- . Inicialment, responen a intuïcions que es fonamenten, posteriorment, a partir de la formació i de les evidències científiques.
- . Vetllem per oferir un entorn cuidat a l'alumnat, el mobiliari i la seva distribució s'adapta a les necessitats de moviment de l'alumnat (coixins, catifes...) i el material es troba al seu abast en caixes obertes o prestatges.
- . Les zones de les aules volen ser facilitadores dels processos que l'equip educatiu vol que s'hi donin i la distribució de l'espai ofereix diferents zones o ambients que permeten a l'infant circular, regulant també el seu lloc d'aprenentatge. Aprenentatge de forma autònoma i individual.
- . Intentem aconseguir una atmosfera calmada, tranquil·la i orgànica, on també la llum (abundant, però matisada) hi té un paper rellevant, defugim la sobresaturació d'estímul.

Resultats obtinguts fins al moment

Grau de satisfacció de les mestres:

Les mestres analitzem els resultats de forma constant i recollim els indicadors que ens fan reconsiderar, modificar o afegir actuacions. Alguns d'aquests indicadors avalen el nostre projecte i la forma de portar-lo a terme:

- . El percentatge d'infants que concentra moltes àrees sense assolir és baix.
- . El treball en xarxa és una potent eina metodològica per fer els aprenentatges significatius i aplicar a un context funcional les competències d'expressió oral i escrita, de comprensió lectora i de resolució de problemes.
- . L'expressió oral de l'alumnat és un punt fort (el modelatge és important).
- . L'autoavaluació (amb diversitat de models i instruments) és una eina cabdal per a l'autoconeixement i l'autoregulació, el nivell de consciència de les dificultats que tenen i de les possibles estratègies a seguir és molt alt entre el nostre alumnat.
- . La promoció del raonament matemàtic, de la transferència de coneixement, del repte cognitiu és una pràctica positiva i individualitzada molt útil durant les sessions de propostes.
- . La formació de centre és un espai de reflexió i d'ajuda entre iguals que reverteix en la qualitat de la feina.

Comunitat educativa:

Tenim el reconeixement del Departament d'Educació i dels companys i companyes:

- . La nostra escola es converteix en referent pedagògic: Laboratori de transformació educativa, jornades de formació per a professionals de l'educació, mestres formadores en els Plans de Formació dels serveis educatius de diferents zones.
- . Col·laborem en projectes de la Universitat Autònoma de Barcelona, de la Universitat Oberta de Catalunya, d'Smart Classroom Project...

Resultats d'aprenentatge:

L'escola encara no està completa i enguany serà la primera vegada que podrem aplicar l'avaluació de diagnòstic obligatòria i censal als infants de quart curs de l'educació primària. Per tant, no tenim resultats encara que ens comparin amb mitjanes d'escoles de complexitat similar.

Sí que fem avaluacions de comprensió lectora, d'expressió escrita i oral i de resolució de problemes cada curs a partir de cinc anys. L'assoliment d'aquestes competències no és en cap cas menor del 80%, tal i com es recull a les diferents Memòries Anuals.

Grau de satisfacció de les famílies:

En sis cursos ens hem convertit en l'escola més sol·licitada de Montgat i els indicadors de satisfacció que recollim en diferents enquestes amb famílies és del 85% com a mitjana, tenint una alta participació en assistència de famílies en actes, xerrades, entrevistes i reunions.